

**Symposium naukowe
„Józef Padewski:
Polak – Biskup – Męczennik”
(10 maja 2024)**

**Scientific Symposium
“Józef Padewski: Pole - Bishop - Martyr”
(10th May 2024)**

10 maja 2024 roku w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie odbyło się sympozjum naukowe „Józef Padewski: Polak – Biskup – Męczennik”, poświęcone śp. biskupowi Józefowi Padewskiemu. Tego dnia przypadała 130 rocznica jego urodzin. Kościół Polskokatolicki w RP i Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie – Wydział Teologiczny były organizatorami tego ekumenicznego sympozjum. Bp Józef Padewski był ordynariuszem Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego w Polsce w latach 1933-1951. 10 maja 1951 roku stracił życie w więzieniu przy ul. Rakowieckiej w Warszawie. Jest to jedyny przypadek niewyjaśnionej śmierci katolickiego biskupa w więzieniu w okresie Polski Ludowej.

Konferencje prowadził Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego bp dr Andrzej Gontarek, prof. ucz. W pierwszej części sympozjum słowa pozdrowień skierowali Jego Magnificencja abp prof. dr hab. Jerzy Pańkowski – Rektor Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, i bp dr Adrian Put – Przewodniczący Zespołu KEP ds. Dialogu z Kościołem Polskokatolickim w RP.

Program sympozjum zawierał 3 główne wystąpienia:

1. Ks. dr hab. Paweł Rabczyński, prof. ucz., z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wygłosił referat: „Męczeństwo szczytem chrześcijańskiego świadectwa”. W swoim wystąpieniu ks. prof. Rabczyński przedstawił biblijne znaczenie ofiary i jej znaczenie dla człowieka wierzącego każdego czasu.
2. Dr hab. Borys Przedpełski, prof. ucz., z Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie wygłosił referat „Józef Padewski (1894-1951): Biskup, Patriotą, Męczennik”. Prof. Przedpełski przedstawił szczegółowy życiorys śp. bpa Padewskiego.
3. Ks. mgr Damian Heratym z Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie wygłosił referat „Sytuacja Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego w Polsce w czasach biskupa Józefa Padewskiego”. Ks. mgr Heratym wskazywał w swoim wystąpieniu m. in. prawną złożoność położenia, w jakim się tym okresie znajdował Polski Narodowy Kościół Katolicki.

Po głównych wystąpieniach ks. mgr Bartosz Norman przedstawił pamiątki i fotografie ze zbiorów rodzinnych bpa Józefa Padewskiego. Ważnym głosem w sympozjum było również wystąpienie przedstawiciela rodziny bpa Padewskiego – p. Wojciecha Maciejewskiego.

W sympozjum uczestniczyli również dr hab. Jerzy Ostapczuk, prof. ucz. – Dziekan Wydziału Teologicznego ChAT, prof. dr hab. Tadeusz J. Zieliński – Prorektor ChAT, bp dr Adrian Korczago, prof. ucz. – Kierownik Katedry Ewangelickiej Teologii Praktycznej ChAT, bp Antoni Norman – Ordynariusz Diecezji Krakowsko-Częstochowskiej, bp Henryk Dąbrowski – Biskup Pomocniczy Diecezji Warszawskiej, duchowni i wierni Kościoła Polskokatolickiego i co bardzo ważne – studenci, którzy przygotowują się do służby w Kościele.

Celem tego ekumenicznego sympozjum była popularyzacja wiedzy o jedynym znanym męczenniku – biskupie z nieodległej przecież przeszłości.

CHRZEŚCIJAŃSKA AKADEMIA TEOLOGICZNA
w WARSZAWIE

Rok LXVI

Zeszyt 4

ROCZNIK TEOLOGICZNY

WARSZAWA 2024

REDAGUJE KOLEGIUM

dr hab. Jakub Sławik, prof. ucz. – redaktor naczelny

dr hab. Jerzy Ostapczuk, prof. ucz. – zastępca redaktora naczelnego

prof. dr hab. Tadeusz J. Zieliński

dr hab. Borys Przedpełski, prof. ucz.

dr hab. Jerzy Sojka, prof. ucz. – sekretarz redakcji

MIĘDZYNARODOWA RADA NAUKOWA

JE metropolita prof. dr hab. Sawa (Michał Hrycuniak), ChAT

abp prof. dr hab. Jerzy Pańkowski, ChAT

bp prof. ucz. dr hab. Marcin Hintz, ChAT

prof. dr hab. Atanolij Aleksiejew, Państwowy Uniwersytet w Petersburgu

prof. dr Marcello Garzaniti, Uniwersytet we Florencji

prof. dr hab. Michael Meyer-Blanck, Uniwersytet w Bonn

prof. dr hab. Antoni Mironowicz, Uniwersytet w Białymstoku

prof. dr hab. Wiesław Przyczyna, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

prof. dr hab. Eugeniusz Sakowicz, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

prof. dr hab. Tadeusz Stegner, Uniwersytet Gdański

prof. dr Urs von Arx, Uniwersytet w Bernie

prof. dr hab. Piotr Wilczek, Uniwersytet Warszawski

Redakcja językowa – Kalina Wojciechowska
Korekta tekstów angielskich – Karen Wasilewska
Skład komputerowy – Jerzy Sojka

BWHEBB, BWHEBL, BWTRANSH [Hebrew]; BWGRKL, BWGRKN, and BWGRKI [Greek]

PostScript® Type 1 and TrueType fonts Copyright ©1994-2013 BibleWorks, LLC.

All rights reserved. These Biblical Greek and Hebrew fonts are used with permission
and are from BibleWorks (www.bibleworks.com)

ISSN 0239-2550

Wydano nakładem
Wydawnictwa Naukowego ChAT
ul. Broniewskiego 48, 01-771 Warszawa, tel. +48 22 635-68-55
Objętość ark. wyd.: 8,5. Nakład: 100 egz.
Druk: druk-24h.com.pl
ul. Zwycięstwa 10, 15-703 Białystok

SPIS TREŚCI

IN MEMORIAM

Ks. Waldemar Preiss	651
Prof. dr hab. Karol Toeplitz.....	653

ARTYKUŁY

ALEKSANDR VLADIMIROVIČ SIZIKOV, <i>Cultural Adaptation in Ancient Translations of Ben Sira</i>	655
KAZIMIERZ PEK, <i>Towards a Theology of the Intercession of the Holy Spirit. Pneumatological and ecumenical inspirations of Augustine of Hippo in letter 130</i>	673
ANDRZEJ BACZYŃSKI, <i>Istota sakramentu i wynikająca z niej mistyczna ważność sprawowanych sakramentów Cerkwi prawosławnej</i>	691
ARTUR ALEKSIEJUK, <i>Zapłodnienie pozaustrojowe z perspektywy Kościoła prawosławnego</i>	721
ANNA RYGOROWICZ-KUŹMA, <i>O zapożyczeniach greckich w polskiej terminologii prawosławnej</i>	759
RENATA ERNST-MILERSKA, <i>Szkoły ewangelickie w kontekście pluralistycznego środowiska edukacyjnego</i>	775

MATERIAŁY

ABP JERZY (PAŃKOWSKI), <i>Inauguracja Roku Akademickiego 2024/2025. Przemówienie rektorskie</i>	795
DOROTEUSZ SAWICKI, <i>100-lecie autokefalii Kościoła prawosławnego w Polsce</i>	805

KRONIKA

<i>Międzynarodowa Konferencja Naukowa Przemiany Ekumenizmu (8 marca 2024) (JERZY SOJKA)</i>	821
<i>Seminarium ze studentami Uniwersytetu w Paderborn (20-21 marca 2024) (JERZY SOJKA)</i>	825
<i>Symposium naukowe „Józef Padewski: Polak – Biskup – Męczennik” (10 maja 2024) (DAMIAN HERATYM)</i>	827

<i>X Ekumeniczne Forum Katechetyczne (24 maja 2024)</i> (ELŻBIETA BYRTEK).....	829
<i>Inauguracja Roku Akademickiego 2024/2025 w 70. rocznicę utworzenia Akademii (8 października 2025)(JAROSŁAW ZABROCKI).....</i>	833
<i>Ogólnopolska Konferencja Biblijno-Misjologiczna „Biblia-Dialog-Kultura” (7 listopada 2024) (KONRAD BUZAŁA).....</i>	837
Wykaz autorów	840
Recenzenci <i>Rocznika Teologicznego</i> w roku 2024	841

Contents

IN MEMORIAM

Ks. Waldemar Preiss	651
Prof. dr hab. Karol Toeplitz.....	653

ARTICLES

ALEKSANDR VLADIMIROVIČ SIZIKOV, <i>Cultural Adaptation in Ancient Translations of Ben Sira</i>	655
KAZIMIERZ PEK, <i>Towards a Theology of the Intercession of the Holy Spirit. Pneumatological and ecumenical inspirations of Augustine of Hippo in letter 130</i>	673
ANDRZEJ BACZYŃSKI, <i>The Essence of the Sacraments and the Consequent Mystical Validity of the Sacraments of the Orthodox Church</i>	691
ARTUR ALEKSIEJUK, <i>The extracorporeal fertilization (IVF) from the perspective of the Orthodox Church</i>	721
ANNA RYGOROWICZ-KUŹMA, <i>About Greek borrowings in Polish Orthodox terminology</i>	759
RENATA ERNST-MILERSKA, <i>Protestant schools in the context of a pluralistic educational environment</i>	775

MATERIAŁY

ABP JERZY (PAŃKOWSKI), <i>Inauguration of the Academic Year 2024/2025. Rector's speech</i>	795
DOROTEUSZ SAWICKI, <i>Celebrating the centenary of the Orthodox Church's autocephaly in Poland</i>	805

CHRONICLE

<i>International scientific conference „Transformations of ecumenism” (8th March 2024) (JERZY SOJKA)</i>	821
<i>Seminar with students of the University of Paderborn (20-21st March 2024) (JERZY SOJKA)</i>	825

<i>Scientific Symposium “Józef Padewski: Pole - Bishop - Martyr”</i> (10 th May 2024) (DAMIAN HERATYM)	827
<i>10th Ecumenical Catechetical Forum (24th May 2024)</i> (ELŻBIETA BYRTEK).....	829
<i>Inauguration of the Academic Year 2024/2025 on the 70th anniversary</i> <i>of the Academy (8th October 2025) (JAROSŁAW ZABROCKI).....</i>	833
<i>National Biblical-Missiological Conference “Bible-Dialogue-Culture”</i> (7 th November 2024) (KONRAD BUZAŁA)	837
List of authors	840
List of reviewers of <i>Theological Yearbook</i> in 2024	841